

Grøn Guide i Gladsaxe og foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

**Beretning for perioden
1. januar 2014 - 31. december 2014**

Grøn Guide

Lokal miljøvejleder

Lokal

***Agenda 21
Gladsaxe***

**Grøn Guide i Gladsaxe, Jesper Bjerring Larsen og
Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe,
grønt IDÉcenter, Gladsaxe Hovedbibliotek,
Søborg Hovedgade 220, 2860 Søborg Tlf.: 39 57 69 20
E-mail: jbl@ggglx.dk, Hjemmeside: www.ggglx.dk**

Beretning for grøn guide for året 2014

Dette er beretningen for den grønne guide i Gladsaxe. Beretningen beskriver den grønne guides arbejde i perioden 1. januar - 31. december 2014.

"Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe" (LA21) omfatter en række grupper med aktive deltagere. Arbejdet i 2014 i grupperne beskrives kort efter beretningen for den grønne guide.

Besvarelse af borgerhenvendelser

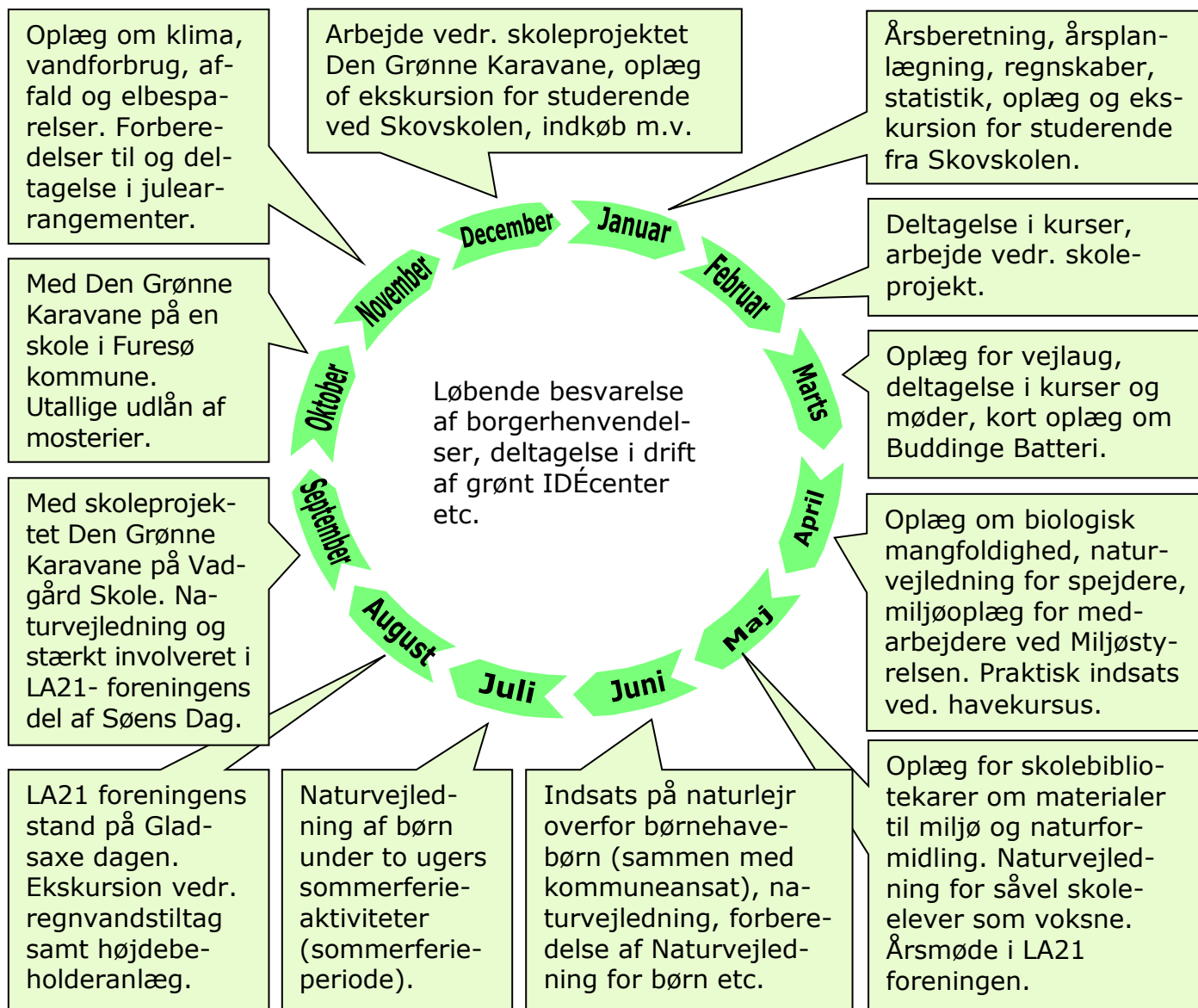
Henvendelser fra borgerne registreres samlet for grønt IDÉcenter (GIC) dvs. fælles for den grønne guide, medarbejdere fra miljøafdelingen, der er i centeret i den faste åbningstid samt for evt. personer i løntilskud el. lign. med arbejdsplads i GIC. Også i 2014 har der været mange henvendelser til den grønne guide med spørgsmål og ærinder af forskellig art. Som konkret undersøgt i et kvartal i 2007 (jf. årsberetning for samme år) besvarer den grønne guide fortsat langt de fleste af de miljø- og naturfaglige spørgsmål, der rettes til centeret.

Eksempler på spørgsmål til grønt IDÉcenter:

Arbejdsområder

Den grønne guides virke spænder vidt. Blot som eksempler på opgaver er herunder anført en række opgaver fra 2014:

Eksempler på større indsatsområder

Grønt IDÉcenters drift

Blandt de største enkeltposter i den grønne guides arbejde i 2014 hørte den løbende drift af grønt IDÉcenter og besvarelse af borgerhenvendelser. Også i 2014 har guiden været den eneste faste fuldtidsmedarbejder i centeret, mens medarbejdere fra miljøafdelingen på skift har været til stede i grønt IDÉcenters åbningstid. Dertil kommer assistance fra personer i løntilskud m.v.

Som oplevet i et par år har fraværet af en fast kommunalt ansat medarbejder desværre medført en ekstra belastning af den grønne guide og reduceret mulighederne for deltagelse i projekter og muligheden for at være så opsøgende som tidligere år – ligesom der ikke har været ressourcer til større udadrettede projekter i regi af grønt IDÉcenter.

I det forløbne år er der sket en yderligere reduktion af den kommunale indsats vedr. centeret, hvilket giver ekstra arbejde for den grønne guide.

Skoleprojektet "Den Grønne Karavane"

Guiden har lagt en betydelig indsats i projektet, der er et samarbejde med grønne guider fra andre kommuner. Karavanekonceptet omfatter især en række "værksteder" indenfor miljørelaterede emner med vægt på det sansende, fysiske og handlingsorienterede. Karavananen involverer mellemtrinnet og deres lærere på de deltagende skoler.

Som udgangspunkt er det de besøgte skolars lærere, der står for undervisningen, mens de grønne guides arbejde begynder mange måneder tidligere med bl.a. at finde størstedelen af finansieringen af de mange materialer, indkøbet af materialerne, løbende udvikling af værkstederne, organisering etc.

Konceptet er meget materialetungt og lagerkrævende, da det i vid udstrækning bygger på, at eleverne selv skal agere dvs. selv undersøge miljøforhold, fremstille ting, der kan gavne miljøet etc. for derved at forstå og huske hvad det drejer sig om. Se evt. mere om konceptet på: www.dengroennekaravane.dk

I Gladsaxe besøgte Karavananen i 2014 Vadvård Skole. I hver af de kommuner, hvor de øvrige medvirkende grønne guider agerer, blev der også besøgt en skole dvs. i Allerød og Furesø.

Eksempler på støtte til kommunale arrangementer

På Søens dag var den grønne guide tovholder på Natur-udfordringen, der især var bemanded af aktive fra foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe (LA21).

Under den grønne dag på Genbrugsstationen har den grønne guide bidraget med involvering af borgerne bl.a. via konkurrence (quiz), information, uddeling af miljøplantefrø etc.

Sommerferieaktiviteten "Naturens fantastiske verden" for 8-12 årige blev igen gennemført af den grønne guide med bistand fra en kommunal medarbejder og to frivillige fra LA21. Som før var efterspørgslen til deltagelse i aktiviteterne i uge 27 at der betydelig venteliste kort tid efter åbningen for tilmeldinger.

Til Gladsaxedagen m.v. er fremstillet et specialskilt og udstillingsdele.

Til brug ved Søens Dag er fremstillet store A-skilte m.v.

Andre indsatser

Den grønne guide står for udlån af mosterier (æblepressere) og andet materiel for Foreningen Lokal Agenda 21 (LA21) i Gladsaxe. I det forløbne år har der igen været meget stor efterspørgsel efter mosterierne.

Grøn guide hjemmesiden www.ggglx.dk opdateres bl.a. med en kalender med anførelse af borgerrettede arrangementer, faktaoplysninger etc., ligesom der via hjemmesiden eller ved anden kontakt til den grønne guide er mulighed for at modtage nyhedsmails.

Foredrag og møder med borgere er en central del af den grønne guides virke. Ekskursioner, deltagelse i arrangementer og lignende har der i det forløbne år været en hel del af, og den grønne guide påtager sig også gerne naturvejledning for grupper i det omfang tiden tillader det.

Udarbejdelse af mindre udstillinger, artikler etc. er naturligvis også en del af den grønne guides virke, ligesom den grønne guide fungerer som sekretær for Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe.

Administration og praktiske gøremål

Projektstyring, indkøb og regnskab står den grønne guide i vid udstrækning selv for. Det gælder både i forbindelse med projekter og i betydeligt omfang for grønt IDÉ-center, hvor data skal afrapporteres til bl.a. Miljøudvalget.

Adskillige funktioner er helt afhængige af meget specifikke lagerforhold f.eks. adgang for rullevoogne, transport af tunge og store emner etc. Da lagerområdet benyttes af mange parter er en løbende lagerindsats derfor nødvendig.

Guiden står også i vid udstrækning for andre praktiske driftsrelaterede tiltag som i 2014 f.eks. opsætning af hylder i grønt IDÉcenter etc. Dertil kommer fremstilling af indretningsdele til nye Klima- og energikufferter, fremstilling af sammenklappelige bassiner til brug for daginstitutionerne i forbindelse med lån af aktivitetskasser til daginstitutioner etc.

Frivillig indsats

Udover at udføre naturvejledning for interesserede borgere i det omfang tiden tillader, så er den grønne guide bl.a. aktiv i LA21 foreningens biodiversitetsgruppe. Indsatsen for at fremme den biologiske mangfoldighed i kommunen sker bl.a. ved oplysning til borgerne, ved ideer og forslag til kommunens indsats vedr. plejeplaner, naturplaner m.v. samt løbende opdatering med viden på området.

Sammen med andre aktive fra LA21 er den grønne guide også aktiv i bekæmpelsen af gyldenris og indberetning af fund af kæmpe bjørneklo.

Guiden var også i 2014 den drivende kraft vedr. bekæmpelse af gyldenris i Radiomarken.

Også i fritiden bidrager den grønne guide med håndværksmæssig indsats. I 2014 er der især til brug for skoleprojektet Den Grønne karavane fremstillet en række emner: E nyt grønt stiliseret "ønsketræ", da det tidligere har "slået rod" hos en kollega, pærestandere til at vise forskellige belysningskilder, stander og transportkasse til projektets infobod, et "plug-and-play" lydanlæg i specialfremstillet lydskab på hjul, specialindretning af kasser til materiel og enkelte specialdele til værksteder under Karavanen. Desuden er fremstillet opbevaringskasser etc.

Bestyrelsens arbejde i foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe fungerer som arbejdsgiver for den grønne guide og virker for at fremme bæredygtighed.

Gennem året har aktive fra Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe ved flere lejligheder bidraget med en indsats ved offentlige arrangementer f.eks. ved markeder og på Gladsaxedagen, men også under kommunalt arrangerede offentlige tiltag (Søens Dag m.v.).

Aktive i foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe har i løbet af året også givet ideer og forslag videre til kommunen bl.a. via sin repræsentation i Det Grønne råd. Desuden

har bestyrelsen i 2014 afgivet hørings svar vedr. forslag til By- og Boligpolitik – samt vedr. Kommunestrategi 2014-2018.

Også i 2014 har bestyrelsen arbejdet med at sætte fokus på formidlingsaktiviteter og konkrete resultater heraf. Bestyrelsesmedlemmerne har bl.a. deltaget aktivt i miljøindsatsen under Gladsaxedagen, andre borgerrettede arrangementer, i arbejdsgrupper under LA21 og naturligvis ved møder i LA21 i Gladsaxe.

Bestyrelsen bistår løbende i forbindelse med kontakter til kommunens forvaltning og politikere i byrådet omkring grøn guide, LA21 og miljøaktiviteter i kommunen i bredeste forstand.

Der er ikke sket ændringer i bestyrelsen i 2014 og efter årsmødet i 2014 bestod bestyrelsen derfor fortsat af følgende personer:

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe:

Formand:

Kim Christiansen, Marienborg Allé 91 C, 2860 Søborg, Tlf.: 22 77 69 87

Næstformand:

Kirsten Ilkjær, Buddinge Hovedgade 101, 2860 Søborg, Tlf.: 22 58 07 91

Kasserer:

Jesper B. Larsen (grøn guide i Gladsaxe), grønt IDÉcenter, Gladsaxe Hovedbibliotek, Søborg Hovedgade 220, 2860 Søborg, Tlf.: 39 57 69 20

Medlem:

Jens Juhl H/F Smørmosen, (Bellisvej 122), Klausdalsbrovej 294, 2730 Herlev, Tlf.: 29 92 62 24 (Vinter: Hillerødgade 4, 1.tv, 2200 København N)

Medlem:

Karen Salonin, Bondehavevej 158, 2880 Bagsværd, Tlf.: 44 98 33 79

Medlem:

Philip Nørvig, Dickens alle 8, 2860 Søborg, Tlf.: 53 27 08 96

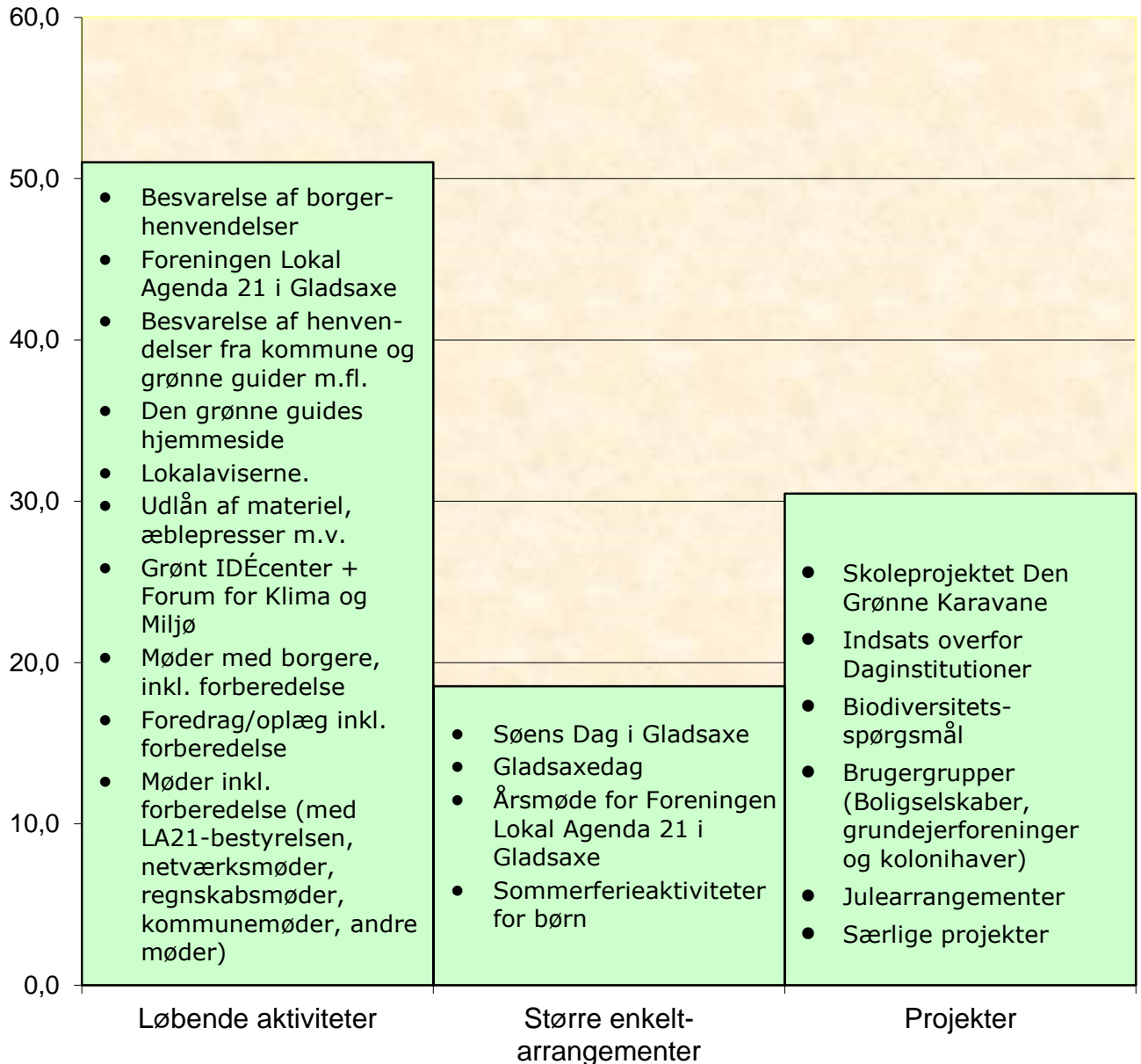
Medlem:

Lis Løj, Nordvad 21, 2860 Søborg, Tlf.: 23 26 34 53

Arbejdsprogram for det kommende år

Arbejdsplanen for den grønne guide for året 2015 følger skabelonen fra tidligere år. Udover de sædvanlige praktiske og administrative opgaver forventes den grønne guide at deltage i aktiviteterne anført herunder:

Aktuel procentfordeling af tid på opgaver i 2014 samt hovedpunkter i arbejdsplanen for 2015

Beretning for "Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe" for året 2014

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe (LA21) afholder typisk omkring 8 møder om året. Alle miljøinteresserede er velkomne til møderne, der oftest indeholder et oplæg med et emne relateret til natur, miljø eller bæredygtighed samt opdatering af hvad der sker på områderne indenfor natur og miljø i det omfang deltagerne selv bidrager med information.

For hvert enkelt af disse møder kan referater ses på grøn guide hjemmesiden www.ggglx.dk → Grønne forbindelser → Åbenhed: LA21 Referater m.v.

LA21 består af en række aktive grupper. Disse grupper fungerer selvstændigt inden for rammerne af foreningens virke. Denne beretning indeholder en oversigt over gruppernes virke i 2014.

Biodiversitetsgruppen

Gruppen fortsætter sit arbejde for at sikre den biologiske mangfoldighed af naturen i Gladsaxe - ikke mindst ved en formidlingsindsats.

Gruppen afgiver også bemærkninger til f.eks. VVM-redegørelser og planer. Gruppens høringssvar til forskellige planer udarbejdet af Gladsaxe kommune kan ses på grøn guide hjemmesiden under Lokal Agenda 21 → Biodiversitetsgruppen.

Gruppen er kommet med input på møde om fredningsplejeplan vedr. Bagsværd Sø og gruppen har igen henledt opmærksomheden på tidligere afgivne bemærkninger vedr. regulativ for søen samt om skiltningen.

Flere input til LA21's høringssvar til Klimatilpasningsplanen kom fra aktive i biodiversitetsgruppen og selv om ikke alle forslag blev efterkommet, så lægger svaret på henvendelsen dog op til nogle justeringer.

Ved kommunens arrangement Søens Dag varetog gruppens medlemmer flertallet af poster under familieaktiviteten Natur-udfordringen.

Efter opfordring på konferencen "Fritidslivet ind i skolen" har biodiversitetsgruppen benyttet lejligheden til at præsentere deres tilbud til skolerne på kommunens hjemmeside. Håbet er at kunne formidle viden om natur til skoleeleverne. Se mere på: http://www.gladsaxe.dk/fritidslivet/fritidslivet_ind_i_skolen/katalog/natur-friluftsliv

To af gruppens medlemmer har foretaget en ganske kort undersøgelse af zoologien i "Kratersøen", hvilket resulterede i supplement til kommunens artsliste over vandhullet.

Som tilbud via Forebyggelsescenteret er der kørt en enkelt kort naturcykeltur i Gladsaxe og omegn.

Gruppen råder over lidt specialudstyr til undersøgelse og formidling af den skjulte natur. Udstyret stilles gerne til rådighed for skoleprojekter m.v. Flere dele af udstyret har været i brug i løbet af året.

Under sommerferieaktiviteter for børn om natur, er to aktive fra gruppen en stor støtte. Den ene støttede i 2014 arrangementet som frivillig gennem to hele uger.

Jesper Larsen

Lejlighedsvis aktive (ad hoc gruppen)

Gruppen har ved en række lejligheder ydet bistand til LA21 arrangementer. Gruppens aktive giver en hånd med på tværs af de øvrige gruppers indsats for at få det praktiske til at fungere. Det er altså ikke nødvendigt med fagkundskab for at være med i gruppen, men dens indsats er særdeles afgørende for, at foreningen kan gennemføre f.eks. større offentlige arrangementer, hvor der er brug for mange hænder.

Aktive i gruppen har f.eks. i det forløbne år deltaget med praktisk indsats vedr. LA21 standen under Gladsaxedagen, under offentlige arrangementer som f.eks. markeder og ved julearrangementer.

Også kommunens arrangement Søens Dag nød godt af frivilliges støtte til den ret mandskabskrævende aktivitet Natur-udfordringen, hvor familiegrupper kunne få udfordret deres viden og kunnen vedr. natur. De aktive støttede bl.a. vedr. poster med kreativt indhold.

Flere medlemmer deltog i et jule-fugle-foder arrangement samme dag som juletræet på Gladsaxe rådhusplads blev tændt.

Det lader i øvrigt til, at nye aktive i LA21 benytter en indsats i "Lejlighedsvis aktive" som en mere uforpligtende måde at lære lidt om grupperne inden de også bliver aktive i en af de mere emneorienterede grupper. Flere er velkomne til at prøve LA21 på denne måde.

Jesper Larsen

Miljø i skolen

Gruppen støtter især op om undervisningen af skoleelever. Det gælder bl.a. ved at bane vej for skoleprojektet Den Grønne Karavane og at give en praktisk hånd ved udførelsen hvor specielt en af elevernes aktiviteter er meget mandskabs-krævende.

På en af kommunens skoler har der været afviklet et projekt vedr. højbede og grønt affald. Hele forløbet blev vist i tekst og billeder på Gladsaxedagen.

Aktive i gruppen har deltaget i konferencen "Fritidslivet ind i skolen". Deltagelsen har siden givet anledning til flere tilbud til skolerne ved indsats af guiden og frivillige. Se mere under biodiversitetsgruppen.

I det forløbne år har grøn guide skoleprojektet Den Grønne Karavane været gennemført på tre skoler – dvs. en i hver af de tre kommuner hvor de p.t. involverede grønne guider har deres virke.

På Vadgård Skole i Gladsaxe omfattede forløbet 3.-6. klasserne. Fra byrådet deltog miljøudvalgsformand Tom Vang Knudsen i debatten på tredjedagen og borgmester Karin Søjberg Holst lagde vejen forbi og fik set nærmere på de mange værksteder.

Folkeskolereformen var ikke helt på plads ved dette års karavane, så det var krævende for både skoler og guider, men fremadrettet burde karavane-projektet passe ekstra godt til de ændrede forhold.

Forløbet opdateres løbende og er også i 2014 blevet justeret af de involverede grønne guider. Aktive i gruppen har bl.a. assisteret med transport af materialer til det samlede projekt.

Den Grønne Karavane håbes gentaget i 2015, hvis den nødvendige finansiering kan etableres og der fortsat er adgang til de nødvendige lagerforhold.

Karavanens besøg på skolerne benyttes ofte til en opfordring til skolerne om at gå videre med forløbet Grønt Flag – Grøn Skole i regi af Friluftsrådet. Det er endda sådan, at et besøg af Den Grønne Karavane kan indgå i forløbet hen mod et grønt flag til skolen.

Kirsten Ilkjær

Bæredygtighed i boligselskaberne

Gruppen er p.t. hvilende.

Havegruppen

Gruppen beskæftiger sig primært med nytten og glæden ved brug af havens frugt og grønt og den vilde naturs spiselige planter. Gruppen råder over fire mosterier/æblepressere (hver bestående af en frugtmølle og en frugtpresse) - to gamle og to nye sæt. Mosterierne lånes ud til borgerne - typisk via den grønne guide - og udlånene har i 2014 igen haft et vældigt omfang.

I det forløbne år har gruppen stået for offentlige æblepressearrangementer med deltagelse af rigtig mange borgere. På Aldershvile Planteskole var der i to dage mulighed for at publikum kunne møde frem med deres æbler og under kyndig vejledning selv presse dem til den herligste most. Mange fik gode miljøråd og oplysning om LA21 med på vejen.

Ved andre arrangementer har gruppen bl.a. stået for uddeling af gratis smagsprøver på f.eks. hjemmelavet hyldeblomstdrik, ligesom gruppen har været leveringsdygtig i opskrifter vedr. bl.a. urtesalt.

Det er også primært havegruppen, der er aktiv i afholdelsen af julestuen, hvor der fremstilles juledekorationer af havens og naturens materialer, flettes julebukke af langhalm, fremstilles julehjerter med motiver fra naturen etc.

Karen Salonin

Økohave og dyrehold

Gruppens arbejde spænder fra informationsvirksomhed om økologi og bæredygtighed, over fremstilling af honning fra egne honningbier til udlån af høns og mobile hønsehuse. Informationsvirksomheden omfatter kurser og foredrag, samt formidling via vores hjemmeside www.slottet-i-smoermosen.com.

Igen i 2014 blev der afholdt et velbesøgt kursus om dyrkning af økologiske grønsager til husbehov – med grønt IDÉcenter i Gladsaxe kommune som arrangør. Kurset blev igen i år afholdt på Bibliografen i Bagsværd.

Ud over kurset har vi holdt foredrag om økologisk have i et par grundejerforeninger i Gladsaxe og andre steder, samt mange foredrag i store dele af landet, for såvel foreninger og kommuner.

Vi udlåner 2 sæt hønsefræsere med høns, og der er fortsat stor interesse for lån af disse. Der er en lang venteliste, så interessen for høns i haverne er stigende, det ses også ved at der er stor interesse for at besøge vores hønsegård. Projektet med hønseudlån søger en afløser til den nuværende ansvarlige, der p.g.a alder gerne vil trække sig tilbage. Det kan være en enkelt person eller en gruppe. Der vil selvfølgelig

være al mulig støtte til de som tager over. Kommer der ikke en afløser, vil projektet lukke med udgang af den nuværende venteliste.

Det er muligt at se hvordan honningbierne lever, vi har to ekstra bidragter og iklædt dem kan man være med når vi besøger bierne. Der skal aftales tid for dette, da bierne ikke skal forstyrres mere en nødvendigt, så det er det almindelige tjek man deltager i, det sker ca. hver 10 dag i sommerens løb.

Der har i 2014 været stor søgning til besøg i vores økologiske kolonihave Slottet i Smørmosen. Omkring 400 besøgte haven der i blandt mange skolebørn.

Under Handelsstandsforeningens arrangement årets løb deltog gruppen sammen med andre fra LA21 og serverede klimavenlig tomatsuppe.

Gruppens medlemmer har deltaget i haveudstillinger i ind- og udland samt konferencer om bl.a. biologisk mangfoldighed, regnvandshåndtering og Urban Farming.

I april udkom vores tredje bog "Havealmanak - økologisk have måned for måned". På hjemmesiden www.slottet-i-smoermosen.com informeres om økologisk havebrug, høns, bier og økologiske og klimavenlige opskrifter. Der er fortsat meget stor interesse for hjemmesiden. Slottet i Smørmosen har desuden en Facebookprofil med mange følgere.

Jens Juhl

Gruppen til bekæmpelse af invasive plantearter

Gruppen har i forskellige fora advokeret for at kommunen skærper indsatsen overfor især japansk pileurt, som breder sig flere steder i kommunen. Planten er endnu ikke frøsejende i Danmark, men det kan den frygtes snart at blive og så kan en i forvejen vanskelig situation blive ganske uoverskuelig.

Bekæmpelsesmæssigt koncentrerer gruppen sig om det langvarige forsøg med at bekæmpe gyldenris i Radiomarken og ikke mindst de tilstødende områder ved Lyngby Radio. Efter seks sæsoners indsats er effekten efterhånden ganske tydelig, men kan påregnes at skulle fortsættes flere år endnu inden planten er helt væk. Det er med indsatsen ikke tanken at varetage en egentlig bekæmpelsesopgave, der må høre hjemme i kommunalt regi, men at vise, at det ved en ihærdig langsigtet indsats kan lade sig gøre at fjerne planten eller i det mindste at trænge den så meget tilbage, at den ikke er et problem for den lokale flora. Den indsats så gruppen gerne foretaget alle steder i kommunen, hvor gyldenris trænger sig på.

Gruppen videregiver fortsat informationer om fund af bl.a. kæmpe bjørneklo hvor der tilfældigvis konstateres genvækst eller nye bestande i forhold til registrerede oplysninger.

Vedr. Høje Gladsaxe Parken har gruppen igen henledt forvaltningens opmærksomhed på muligheden for at bekæmpe planten lundgylden, som andre steder har givet problemer. Planten er desværre kun blevet slået i en del af parken og har allerede fået ganske godt fat i det fredede område.

Jesper Larsen

LA21 International

Gruppen har i det forgangne år primært fungeret som inspirationskilde overfor øvrige grupper og på fællesmøderne i LA21. Især Kim Christiansen deltager via sit professionelle virke i en række internationale fora med miljø på dagsordenen. Dette muliggør, at der har kunnet præsenteres en række idéer til brug for det lokale virke i foreningen og en løbende opdatering af, hvad der rører sig på miljøområdet i den store verden.

Kim Christiansen

PR-gruppen

Der har i 2014 ikke været nogen selvstændig gruppe-virksomhed på dette område, men PR-aktiviteterne har været varetaget af aktive i og udenfor bestyrelsen.